

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 48 K. Letno 576 K.
Inozemstvo:
Mesečno 68 K. Letno 816 K.
Oglasi: enostopna um vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Vseučiliški knjižnici
v Ljubljani.

Uredništvo:
Vošova ulica 1/A. Telefon 306.
Uprava:
S. Telefon 44.
Isi se ne vračajo.
Eni je priložiti znamko
za odgovor.

Seja zakonodajne skupščine.

Beograd, 16. jan. (Izv.) Danes ob 16.40 se je vršila seja zakonodajne skupščine, na kateri je po odobritvi zapisnika tajnik Husein Alić prečital dopis ministrskega predsednika, v katerem poroča o zaroči Nj. Vel. kralja Aleksandra s princezino Marijo. Tako dopis min. predsednika, kakor poročilo zbornice, na dnevni red, t. j. na debato o deklaraciji vlade. Kot prvi

je govoril republikanski poslanec Jovan Gjonović, ki je očital vladi razne nedostatke v deklaraciji. — Za njim je govoril zamljoradnik in naš bivši poslanik na angleškem dvoru Joca Jovanović. Pri njegovem govoru je prišlo do raznih medklincev, zlasti s strani muslimanov. — Po govoru poslanca Jovanovića je predsednik zaključil sejo ob 19. ter napovedal prihodnjo za jutri ob 16. — (Podrobnejše poročilo o tej zanimivi debati prinesemo jutri. Op. ur.)

Muslimani izstopijo iz vlade?

Beograd, 16. jan. V tukajšnjih političnih krogih govore, da bodo muslimanski ministri izstopili iz vlade in da bodo muslimani prešli v opozicijo. Kakor se doznava, bodo muslimanski poslanci imeli še tekom današnjega dne sejo, na kateri bodo razpravljali, ali naj muslimanski ministri podajo ostav-

ke. Razlog, radi katerega izstopajo v danem slučaju muslimani iz vlade, ni natančneje znan, ker se o zadevi čuva popolna tajnost. Misli pa se vendar, da je vzrok temu, ker vlada še ni zadoštila zahtevam muslimanov, ki so jih stavili pri vstopu v vlado in katerim stavijo velike zapreke radikalci.

Prometna konferenca nasledstvenih držav v Gradcu.

Gradec, 16. an. K prometni konferenci nasledstvenih držav v Gradcu došli delegati so se sestali danes ob pol 16. uri v dvorcu k otvoritveni seji. Poleg avstrijskih delegatov so bili navzoči italijanski, češkoslovaški, madžarski, jugoslovanski in poljski. Od romunske vlade ni doslej dospel na konferenco noben delegat. Šef avstrijske delegacije legacijski svetnik Robert Lukes je pozdravil delegate v imenu avstrijske zvezne vlade najupriščneje. Opozoril jena to, da je današnja konferenca za potne liste na konferenci v Portorose sklenila na podlagi čl. 3 št. germanske mirovne pogodbe, da se imajo med nasledstvenimi državami uporabiti odredbe, s katerimi bi se transporti blaga in potovanja iz ene v druge države z odstranjenjem dosedanjih ovir olajšale in pospešile. Jasno opisana naloga konference se omejuje na dve točki. Prva točka bi bila, odrediti ukrepe za zagotovitev uporabe onega dela resolucije, ki jo je sprejela konferenca za potne liste 21. oktobra 1920, ki se bavi z vprašanjem potnih listov in vizumov, druga točka pa bi bila, proučitev večjih in širših slučajev v tej stvari. Legacijski svetnik Lukes je izrazil upanje,

da se bo konferenci posrečilo odstraniti med posameznimi državami obstoječe ovire v svrhu obnovitve normalnega prometa in komercialnih odnosov. Šef italijanske delegacije maršesse Constantini de Chateauneuv se je zahvalil v imenu ostalih delegatov za pozdrav in gostoljubnost avstrijske vlade. Na njegov predlog je izvolila konferenca delegacijskega svetnika Lukesa za svojega predsednika, šefe peti hinozemskih delegacij za podpredsednike, za tajnika konference pa poslonskega tajnika Schmittha. Meritorna posvetovanja se prično 18. januarja ob 10. dopoldne. Po otvoritveni seji so odšli delegati pod vodstvom predsednika Lukesa k deželnemu glavarju Rintelnu. Po predstavitvi posameznih delegatov jih je pozdravil deželni glavar Rintelen v imenu deželne vlade štajerske ter izrazil svoje veselje, da se vrše tako važna posvetovanja za odstranitev težkoč pri uporabi potnih listov v štajerskem glavnem mestu Gradcu. Prebivalstvo posveča konferenci največje zanimanje ter upa, da bo imela popoln uspeh. Deželni glavar Rintelen se je zagovarjal dalje časa s posameznimi delegati.

ENA ITALIJANSKA VOJNA LADJA ZAPUSTILA NAŠE VODE!

Rim, 15. jan. Italijanska vlada je odredila, da zapusti vojna ladja »Marsala« jugoslovanske vode. (Kaj pa druge? Op. ur.)

RAZGOVOR MED LLOYD GEORGEOM IN POINCAREJEM.

Pariz, 14. januarja. Lloyd George in Poincaré sta na svoji popoldanski seji razpravljala o različnih vprašanjih, ki se tičejo obeh vlad. Sklenila bosta sporazum za nadaljevanje teh razgovorov. Zvečer je imel Briand na britskem poslanstvu daljši razgovor z Lloyd Georgeom, ki je nato odpotoval iz Pariza.

KRIZA V AVSTRIJSKI VLADI.

Dunaj, 15. jan. Državno vodstvo velenemske ljudske stranke je na svoji današnji seji zavzelo stališče proti dogovoru v Lani ter pooblastilo zvezo velenemskih poslancev, izvajati iz tega dogovora posledice ter odrediti vladi nadaljnjo podporo. Ravnotako je državno vodstvo vzelo na znanje demisijo velenemskega ministra za notranje posle dr. Weberja.

POLJSKO-RUSKA POGAJANJA.

Varšava, 15. jan. Na podlagi britanskega predloga se je začela vlada pogajati s svetji glede gospodarske vzpostavitve Rusije.

GDANSKA UKA IN POLJSKA.

Varšava, 15. jan. Meseca decembra je priplul v Gdansk parnik s 37 tonami dinamita za poljske rudnike. Pri stanjske oblasti, ki so v poljskih rokah, so izdale dovoljenje, da se more ta material izkrcati. Policija mesta Gdanskega, ki v nemških rokah, pa je to prepovedala, akoravno člena 26 in 28 poljsko-gdanske konvencije dokazuje, da so Poljci v polnem pravu. Poljski generalni komisar za mesto Gdansk se je radi te zadeve obrnil na gdanski parlament. Stvar stoji in suspenzo ter dokazuje, da je ta edina poljska luka napram poljski državi naravnost neprijateljsko razpoložena in da dela ob vsaki priliki skoro nepre-

mestljivo ter za poljsko državo škodljive težkoče.

VPRAŠANJE DRŽAVNIH PODTAJNIKOV ZOPET AKUTNO?

Zagreb, 16. jan. »Narodna Politika« poroča iz Beograda, da bo imel radikalni klub danes ali jutri svojo sejo, na kateri se bo razpravljalo tudi vprašanje državnega podtajnika v ministrustvu za notranje stvari, ki je zopet postalo akutno. Kot najprimernejši radikalni kandidat za to mesto ne omenja dr. Kostić.

STAVKA NATAKARJEV V GRADCU KONČANA.

Gradec, 16. jan. Ker so gostilničarji priznali stavkujočim natakarkem 50 odstotno povišanje plač in ker so se stavkujoči odrekli odškodnini za dneve, ko je trajala stavka, se je končala stavka natakarkjev in se vzpostavil obrat v vseh gostilnah. Stavka kavarniških natakarkjev pa traja še dalje.

POSLOVANJE RUSKE DRŽAVNE BANKE.

Moskva, 16. jan. Državna banka je ukazala do 4. jan. štiri milijarde rubljev v inozemstvo. Med državno banko in osrednjo zvezo ruskih zadrug se je sklenila pogodba, po kateri se odstopa osrednji zvezi kredit v višini 120.000 funtov šterlingov.

LAKOTA IN LEGAR V RUSIJI.

Moskva, 16. jan. V barenskem ozemlju se širi lakota. Cele družine izumirajo. Ljudje se žive z drobovino padlih živali. Epidemija tifusa se razširja, umrljivost narašča.

Moskva, 16. jan. Iz Perma poroča, da se v Gubevski nahaja 60.000 beguncev. V taborišču vlada tifus. Med ljudskoškolskimi učitelji se je zgodilo radi lakote več samomorov.

MUSTAFA KEMAL PAŠA UMORJEN?

London, 16. jan. Po vestih iz Angore je bil baše Mustafa Kemal paša umorjen.

KRALJEVA PROKLAMACIJA IN NARODNA SKUPŠČINA.

Beograd, 16. jan. Besedilo proklamacije, ki jo je naslovil Nj. Vel. kralj Aleksander na narod povodom svoje zaroke z romunsko princezino Marijo se ima določiti bržkone tekom današnjega dopoldneva. Ker se danes popoldne sestane plenum narodne skupščine in je na dnevnem redu razprava o vladni deklaraciji, se bo vlada bavila na svoji seji tudi s tem vprašanjem.

KRALJEVO POTOVANJE V DALMACIJO.

Beograd, 16. jan. (Izv.) Kakor se doznava iz dvorskih krogov, namerava romunska kraljeva obitelj vrniti našem kralju obisk šele po končani dvorni žalosti, to je po 16. februarju t. l. V pričetku aprila obišče kraljčina Mariola najbrže v spremstvu svojih sester kralja Aleksandra v Beogradu, odkoder se podasta zarochenca na dvotedensko potovanje v Dalmacijo, kjer si ogledata predvsem naš starodavni Dubrovnik in po možnosti tudi še ostala mesta naše Adrije. V Dubrovniku se v ta namen že preurejujejo prostori v slavnem dubrovniškem dvorcu, ki je namenjen za bodoče kraljevo bivališče, kadar obišče mesto. V Dubrovniku nameravata visoka zarochenca preživeti tudi prve dni po svoji poroki. Napovedani obisk romunskega kralja in prestolonaslednika v Beogradu, ki bi se bil imel vršiti koncem maja t. l., se je moral odložiti, ker v Beogradu še niso urejeni prostori, v katerih bi se moglo dovolj dostojno sprejeti visoka gosta z njihovim spremstvom.

KRALJ SE VRNE V BUKAREŠTO?

Beograd, 16. jan. Današnje »Vreme« poroča iz Bukarešta, da se v tamošnjih krogih trdi, da se bo kralj Aleksander vrnil 19. januarja v Bukarešto, kjer se bo po verskih obredih zaročil z princezino Marijo in prisostvoval krstu princa Mihajela. Ob tej priliki bo romunska vlada razdelila razna odlikovanja našim odličnejšim državljanom.

NOVOLETNO VOŠČILO KRALJEVE ZAROČENKE.

Zagreb, 16. jan. »Večer« poroča iz Beograda, da je kralj Aleksander prejel za Novo leto od svoje zaročenke kraljčine Marije čestitke nastopne vsebine: »Pošiljam Ti najlepše pozdrave za Novo leto! Mno-go poljubov! — Mignon.«

KRALJEV DAR ZAGREBSKIM AKADEMIKOM.

Zagreb, 16. januarja. (Izv.) V soboto je tukajšnja akademska omladina priredila ples, na katerem je kralja zastopal komandant Tusaković ter v imenu kralja izročil društvu znesek 20.000 kron. Razven tega je bil na prireditvi zastopan tudi kraljevski namestnik, navzoči pa so bili poverjenik za prosveto dr. Alapović, mnogo narodnih poslancev in drugih odličnih javnih funkcionarjev.

ČASTITKE OB PRILIKI KRALJEVE ZAROKE.

Beograd, 15. jan. Včeraj dopoldne je ministrski predsednik Nikola Pašić čestital v imenu vlade Nj. Vel. kralju Aleksandru I. k zaroči, v imenu vojske pa mu je čestital vojni minister general Vašić. Popoldne je Nj. Vel. kralj sprejel patriarha Dimtrija, zatem pa nadškofa dr. Bauerja, ljubljanskega škofa dr. Jegliča in djakovskega škofa dr. Aksamovića, ki so mu istotako čestitali k zaroči.

POGREB GENERALA JURISIČA.

Beograd, 15. jan. Včeraj popoldne se je izvršil z vsemi vojaškimi častmi pogreb generala Pavla Sturma-Jurisića. Opelu v Voznesenski cerkvi so prisostvovali Nj. Vel. kralj Aleksander, ministri, predsednik Nikola Pašić, večina članov kabineta, generaliteta, častniški zbor beograjske posadke, kakor tudi veliko število meščanstva. V imenu vojske se je od pokojnika poslovil pred cerkvijo general Mitojević.

GENERAL MILOŠ BOZANOVIĆ UMRL.

Beograd, 1. jan. Včeraj zjutraj, ko je ležal general Sturm-Jurisić na mrtvaškem odru, je umrl general Miloš Božanović, bivši minister. Umrl je po kratki boleznii radi vnetja pljuči. Pogreb generala Božanovića se je vršil ob dveh popoldne z vsemi vojaškimi častmi.

Hrvatska in slovenska politika.

Na tem mestu smo v zadnjih mesecih, posebno za časa poslednje vladne krize, imeli dovolj prilike, da pojasnimo notranjepolitični razvoj jugoslovanske države, kakoršen izhaja iz dejstva Vidovdanske ustave.

Poudarjali smo, da temelji opozicijsko stališče Hrvatov in Slovencev napram skupnemu državnemu življenju v centralističnih osnovnicah Vidovdanske ustave. Proti tem se je postavila avtonomistična volja hrvatskega in slovenskega dela jugoslovanske države. Avtonomizem, za katerega se ti narodovi deli po svoji ogromni večini borijo, pomeni tako obliko jugoslovanske države, ki zadovoljuje danes obstoječe želje Slovencev in Hrvatov. Te želje se opirajo na upravne, kulturne, gospodarske in končno sociološke činjenice, ki predstavljajo izhodišče skupne države in narodne zgradbe.

V Hrvatih in Slovencih deluje vsled stoletnega nacionalnega prizadevanja njihovih najboljših kulturnih tvorcev določena nacionalna zavest, ki se je jasno in nepremakljivo izjavila za enotno in skupno državo. V tej državi pa zahteva zase primeren delokrog, upoštevanje in soočlanje. Vidovdanska ustava je sodelovanje odklonila, ker je prezrla avtonomistična stremjenja hrvatskih in slovenskih pokrajin. Nadalje trdijo te pokrajine, da se kulturnim silam, ki so tekom stoletij ustvarile bujne nacionalne književnosti, še nadalje pusti svoboden razmah. Končno naglašajo načelni vidiki avtonomizma, da more intenzivni kulturni in gospodarski napredek jugoslovanske države vznikniti samo s pomočjo potenciranega dela pokrajin samih in da je iz tega vidika centralizem kulturni in gospodarski napredek zavirajoč princip.

Slovenska politika vseh struj, ki stoje na avtonomističnem načelu, je ob različnih prilikah izrekla lojalno priznanje skupne države. Govorimo samo resnico, poudarjamo, da tozadevno ni bilo dvoma med Slovenci, odkar so se za časa pokojnega Kreka izrekli za jugoslovansko državo. Protidržavnost Slovencev je bila samo časnikarska konstrukcija in pa bojno geslo demokratskega tiska in demokratske stranke, ki je hotela s tem prikriti svoje nesposobne in absolutistične načine vladanja.

Hrvatska republikanska stranka je stranka kakor vsaka druga. Odkar pa se je njen voditelj, Stjepan Radić, zvezal z ostalimi opozicijskimi strankami in sklenil zvezo Hrvatskega bloka, ne more biti dvoma o tem, da je politika Hrvatov obrnjena samo proti nasilni, koruptni in cinčni politiki demokratske stranke, ki je na Hrvatskem uvedla približno isti absolutistični in vsako politično poštenost uničujoči režim, kakor smo ga morali na Slovenskem izkusiti do dna od strani demokratskih vladnih močev. Hrvatski blok se je že davno izjavil za Protičev ustavni načrt. Tisti, ki črpajo znanje o hrvatski politiki iz hrvatskega opozicijskega tiska tudi vedo, da je Hrvatski blok, posebno za časa poslednje vladne krize naglašal, da gre njegova politika v smeri avtonomistične notranje državne ureditve in da je skupni državni dom izven vsake debate. Najjasnejša pa je izjava Radića, ki jo je podal pred dvema tedni sotrudniku beograjskega »Balkan«, v kateri pravi, da naj beogradski državniki končno izpregledajo in pristopijo k sporazumnemu reševanju notranjepolitičnega razdora, ki so ga v prvi vrsti ustvarili demokraci z njihovo denuncijatorično politiko, upravnotehnično nesposobnostjo, korupcijo in nasilno vlado v notranjosti države.

Ne vemo, kako naj stigmatiziramo početje slovenskih demokratov, ki so dolge mesece pljuvali na Hrvate in Slovence pridevke protidržavnosti in protinardnosti, ki pa so danes primorani izjaviti, da je njihova notranja politika doživela popoln polom, da se njihova stranka nahaja v razsulu in da je skorajšnja sprava Hrvatov in Slovencev z brati Srbi v državnem interesu. Da se je uvaževalo državnotpolitično načelo, ki pravi, da mora država zadovoljiti ves narod, ki v njej živi in da je za državo narodovo nezadovoljstvo najhujše zlo, tedaj bi se bilo že o priliki glasovanja Vidovdanske ustave moglo definitivno razrešiti notranjo situacijo jugoslovanske države in udariti soglasni, sporazumni ureditvi notranje uprave definitivni temelji.

Hrvati in Slovenci hočejo sporazumno in avtonomistično ureditev državne uprave. Vse drugo je difamacija, ki je protidržavna in protinardna, ker na zunaj širi neresnične vesti o protidržavnem razpoloženju Hrvatov in Slovencev, na znotraj pa pogloblja plemenski razdor.

Zatvoritev zagrebske borze?

Zagreb, 16. jan. »Večer« poroča iz Beograda od verodostojne osebe v bližini finančnega ministrustva, da se merodajni krogi bavijo z mislijo

zatvoritve zagrebske borze, ker se se dognale zlorabe v Zagrebu in Ljubljani pri katerih se je kršil pravilnik o prometu z deviz. in valutami.

INCIDENT PRI PRIREDITVI »HRVATSKEGA SOKOLA«.

Zagreb, 16. jan. (Izv.) Sokola na Vilsonovem trgu« sok, reduta, na kateri je došlo do neprijetnih incidentov. Okoli pol 2. ure ponoči je došla družba dam in gospodov, v kateri se je nahajal tudi posl. dr. Angjelinović (demokrat). Čeprav so bili ob svojem prihodu dostojno sprejeti, so dvignili, ko je prišla imenovana družba na galerijo, neki frankovski elementi silen kraval in zahtevali, da se dr. Angjelinović odstrani iz lokala. Slednji je povdarjal, da je član častnega sodišča jugoslovenskega sokolskega saveza ter odbornik bivšega hrvatskega sokolskega saveza in je zahteval od funkcionarjev »Sokola Vilsonov trg« razjasnenja, ali s tem nastopom proti njemu soglašajo. Ko je v njihovem spremstvu dospel na galerijo, je frankovska masa zopet dvignila hrup ter tesno obkolila dr. Angjelinovića in njegovo družbo, pripravljena na dejanski napad. Dr. Angjelinović je moral končno poseči po orožju in na ta način držati tolpo toliko časa v strahu, dokler ni interveniralo redarstvo, ki je zopet vspostavilo red. Ob tej priliki »Riječ« ostro napada ta način borbe zagrebskih frankovcev in pristavlja, da ako ne bi bilo zaščite od strani državne oblasti, ki bi morale v Zagrebu osnovati posebne organizacije v zaščito javnosti kakor tudi države proti frankovskim nasiljem.

VOHUNSKA AFERA V SUBOTICI.

Beograd, 16. jan. Današnja »Politika« poroča iz Subotice: Vohunska afera, v katero so zapletene ugledne madžarske osebnosti iz Vojvodine, je naenkrat dobila drugo smer, ker je državni pravdnik ugotovil, da preiskava ni bila dobro vodena in da jo je treba razširiti. Razen tega se je ugotovilo, da je neki ženski samostan v bližini Sombora bil zapleten v vohunstvo in da so nune, ki so potovale k svojim predstojnikom kakor tudi druge osebe zelo natančno opisovale vse, kar se pri nas godi. Bile so v zvezi z madžarskimi iregentisti v Vojvodini. Aretiranih je okoli 30 novih oseb, o katerih je dognano, da je vsaka na svoj način delala v zvezi z madžarskimi iregentisti, katerim so dajale različne podatke.

Beograd, 16. jan. valute: frank 69,50; avstrijski 70,50; leji 64,50, avstr. 100; devize: London 306, Pariz 100, Newyork 71,90, Milan 315,16, Praga 122, Berlin 39,75, Dunaj 105,5.

Uradniške in oficirske plače.

Predvojna Nemčija in Avstro-Ogrska sta bili izrazito uradniški in militaristični državi. Že uradniška hierarhija je uživala nekako izredno stališče, vojaštvo pa je imelo kot stan stališče posebne kaste, ki se je socialno in materialno odlikovala od vseh slojev. Avstrijski oficir je imel na papirju sicer enako plačo kakor uradnik, toda dobil je pod raznimi imeni toliko bonifikacij, da je bil njegov povšek skoraj še enkrat višji, kolikor je znašala uradniška plača. Poleg tega je zahtevala vojaška oblast od oficirskih sovrug visoke ženitvene kavelje, ki so v mirnem času znašale 60.000 K. Na ta način so vzdrževali izjemno materialno stanje oficirjev.

Za nas je važno principijelno vprašanje, če je demokratična država upravičena, da dela razliko med katerimkoli državnim uradnikom in oficirjem. Predvojna kraljevina Srbija te razlike ni poznala, kar je najboljši dokaz, da so prinesli ta izredni militaristični držav v Jugoslavijo iz bivše Avstro-Ogrske. Kaj je poklicni oficir? Nič drugega kakor uradnik, ki ima nalogo, da podaje mostov strokovno vojaško nasvetstvo, da je državi na razpolago, kadar ga rabi v svrhe, radi katerih se vojaštvo sploh vzdržuje. Iz preteklih vojn pa vemo, da je v najsprednejših frontnih odsekih služil v pretežni večini rezervni oficir, pri katerem v odločilnih trenutkih ne odločuje njegovo materialno stališče, ampak njegova notranja državljanska zavest. S tega stališča bi morala država se posebno gledati, da se ne vrivajo v oficirski zbor elementi, ki jim je le za lepo uniformo in kos kruha. Tudi popolnoma vojaška država tedaj ne more vzdrževati zaltev po kakih prioriteta vojaške kaste nasproti stanovom. Nekaj drugega je seveda v vojnem stanju, takrat morajo biti ljudje, ki tvegajo svoje življenje za domovino tako preskrbljeni, da so brezskrbni za svoje in morebitno svojega invaliditeto. V mirnem času dajati oficirjem bogatejša plača, pa se pravi razpravi ljudsko premoženje in zapravljati popularnost rade.

Možni zadnji uradniški regulaciji, ki jo je sodelni zakonodajni odbor v Beogradu, znaša oficirska plača povprečno še vedno nad 2000 K mesečno več, kakor uradniška plača enakega činovnega razreda. Civilni uradnik in oficir sta državna uslužbenca, oba morata imeti toliko sredstev, da lahko živita stanu primerno, da sta nedostopna vsaki korupciji. Princip demokratizma zahteva, da najodločneje odklanjamo pretežiranje tega ali onega stanu, vsako nasprotno udejstvovanje mora nujno izpodjedati temelje demokratične države. Tudi tukaj je potreba, da se strese naše mišljenje nekdanje nemško-avstrijske mentalitete.

Japonci in Kitajci.

Istočasno, ko se je v Evropi vršila velika borba med koalicijama centralnih in antantnih držav in se naposled zaključila z današnjo nemočjo premaganih, je napravila Japonska velike korake v smeri k izgraditvi velikega imperija na otokih in obalah vzhodnje Azije. Njen napredek se je izvršil sicer po eni strani na račun Kitajske. Ni posredila le dotlej nemškega Kian-tova, marveč ves veliki in bogati Santung, na katerem si je Nemčija nekdanj zagotovila gospodarske predprave. Hotelo se tudi tu etablirati kot dedič nemških kolonialnih načrtov, je posredila ves polotok Santung, kar pa ni malenkost,

ker šteje ta dežela znatno množino prebivalstva, namreč 34 milijonov. Zato ni čuda, če se Kitajci z vsemi silami upirajo taki okrnitvi, pa bodisi v še tako milih oblikah in tolažilnih pravnih zagotovilih. Ravno te dni poskušajo Kitajska diplomatskim potom doseči vrnitev Santunga; kako se ji bo to vzpričlo obstoječega razmerja sil posrečilo, je drugo vprašanje.

Pred leti je zavladal po celem svetu velik strah pred mongolsko raso. To je bilo takrat, ko je bila podobna, da se bodo Japonci in Kitajci sporazumeli in da se bodo slednji pod vodstvom prvih preporodili v znamenju evropeizacije svoje države. V Evropi so šteli neštete milijone rmene rase in videli v duhu, kako posega azijski vzhod s svojimi rokami ne le po evropskih kolonijah, marveč tudi v Evropo samo. Pred seboj so gledali bodočo svetovno vojno, ki bo odločila končno o svetovni tekmi med belo in rmeno raso.

Danes tega strahu ni več. Japonci so pokazali, da ne mislijo voditi nikake čustvene, nikake rasne politike, marveč edino praktično, racionalno. Pri tem jim je kazalo v račun, da se okoristijo ravno na račun »bratskega« kitajskega naroda, kajti nikjer se ni obetal bližje tako bogat in tako lahek plen kakor tu. S pomočjo Anglije so zaenkrat odrinili od izbrane žrtve ruskega tekmeča, svetovna vojna je odstranila nič manj nevarnega Nemca. Sedaj so bila takorekoč na stečaj odprta vrata v zaželjeno deželo in Japonska si je tudi res vzela pošteno komado. Tako je prišla do položaja, da je morala bela rasa, predvsem Amerika, šteti nesrečno Kitajsko pred rmeno japonsko.

Da tokijska vlada bistveno ne bo odnehala, je prav gotovo. Po ovinkih ali brez ovinkov bo dosegla svoje. Srd Kitajcev, ki se je še pred dvajsetimi leti obračal izključno zoper Evropejce, se obrača proti Japoncem in tako nastaja na obalah Tihega oceana strupeno sovraštvo med dvema srovinima narodoma sovraštvo, ki nosi brez dvoma v sebi kali mnogih bodočih spopadov. Oni, ki so radi govorili o skupnosti ras in o politični grupaciji na podlagi rasnih sorodstev, so se zopet enkrat zmotili, kakor že tolikrat.

Ukinjenje poštnih zvez v Sloveniji.

Pod pretvezo izboljšanja poštne zveze, je odredilo pošto ravnateljstvo v Ljubljani, da dobivajo odslej uradi Brod na Kupi, Kuželj, Osilnica, Cabar in Prezid pošto iz Slovenije, kamor trgovsko gravitirajo, skozi Delnice. Tako pojasnjevanje najmirnejšega poznalca razmer iz ravnateljstva in izbruh ogorčenja je nevzdržljivo. Kočevski in Ljubljanski trgovci bi vedeli marsikaj povedati o zvezah zadnjih dveh let s kolegi Hrvti iz delniških in čabar-skega kotara. Vsak dan si slišal od Hrvatov slavospeve na našo pošto in železnico in so radi tega prihajali k nam. In kaj se zmisli sedaj bistra glava poštne uradnika? Prekiniti ali ovrati kar mogoče take stike! Osilnico znano slovensko občino, po svoji 60 kilometrski oddaljenosti od okrajnih oblasti, je doletela nova šikana, izročila je na milost in nemilost onim razmeram, ki odpravljajo liste iz Velikih Lašč v Veliko Trgovišče v 10 dneh in iz Daruvarja v Dane v 14, kar bo slično, kot iz Kočevja v Delnice. Razen osilniških vasi imamo še mnogo slovenskih, ki se poslužujejo zgoraj navedenih hrvaških pošt in delijo usodo z Osilnico. Zastonj tvoje, Cabar, da ho-

češ k Sloveniji; to ti je migljaj s prstom in če tega ne razumeš, mignem s ko'om, kaj ne? Kočevske urade je vezala doslej z osilniškimi vsaki drugi dan poštna vožnja in sicer od Kočevja do Broda (30 km) slovenska in dalje v Osilnico (20 km) Brod s Čabrom vožnja hrvaška vožnja. List oddan na ravne dneve v Kočevju dopoldne je dospel prihodnji dan tudi dopoldne na cilj. Kako bo sedaj, ko se ukine zveza med Faro in Brodom, si vsak razumenjši Osilničan predstavlja. Spominjam se, kakšne preiskave je izzval že po vojni slučaj, ko je zamudila slovenska pošta zvezo v Brodu. Se danes vidim v duhu ogorčenega finančnega uradnika radi zamude njegovih spisov, rad bi ga gledal, kakšen obraz bi delal k tej novici.

Merodajni gospodje, pridete in poslušajte, kako kolnejo vašo odredbo trgovci okrog Broda. Komaj so se nekoliko ustanovili v novem načinu trgovanja in že ste jim izpodrezali prometno nit. Pa še več, Slovenijo ste oropali odjemalcev. Številni in težki poštni paketi na progi Ljubljana — Brod so bili priče tesne trgovske zveze Slovenije s Hrvti.

In zakaj delate vse to? Da prihra-

nite poštni upravi razliko med selom od Novih Sel na Faro in vožnjo od Novih Sel v Brod na Kupi, v znesku 1000 do 1500 K. Na kar niso prišli večučeni avstrijski birokrati, pridemo v državi Slovencev.

Težke so bile nedavno v »Slovenca« besede g. Jovana o pomanjkljivosti v železniški upravi in njenem vplivu na naše narodno gospodarstvo in državni ugled. Tudi ti, poštna uprava, skušaj postati vredna svoje sestre železnice. Se je čas, vrni se. Menda četrtino vseh poštne vožnje, če ne več, je ustavljena, da ne govorim o zmanjšanju prometa na še obstoječih in sedaj je prišla vrsta na najkrajšo vez Slovenije z Bakrom. Dobro se zaveda važnosti te proge g. minister pošte in brzojava, ko objublja v najkrajšem času brzojavno, telefonsko in avtomobilsko zvezo.

No, o obstoju avtomobilske zveze, njeni gospodarski vrednosti in rentabilnosti ni govorenja še zadnja beseda. Imam namreč pred očmi 4 mesečni sneg, kočevske, ne logaške, novomeške ali celo državne ceste ter ubogo ljudstvo, ki zmore komaj 20 dinarjev, da se pelje s pošto iz Broda v Kočevje, in nazaj, kje naj vzame 150 din., če primerjam cene Rakek-Lož.

Politične vesti.

Novi politični dogodki v Evropi. Izprememba političnih ciljev francoske republike se je te dni izvršila v naravnost dramatični obliki. Komaj so se iz Cannese raznesli podrobni načrti angleškega predsednika Loyd Georgea, je nastalo v politični javnosti pariškega mesta veliko nezadovoljstvo, ki se je obrnilo neposredno proti Briandovi osebi, tako da je moral poslednji prekiniti razgovore v Cannesu, pohiteti v francosko zbornico in doživeti jasen poraz. Še z večjo naglico se je sprejelo demisijsko Briandovega kabineta in izbralo naslednika, tako da imamo že potrjeno ministristvo z Raymondom Poincaréjem na čelu. Loyd George je namreč Evropi, Nemčiji in Rusiji zavzel stališče, ki je Nemčiji odgodilo izplačilo zapadlih januarskih reparacij in torej v neki meri prekršilo versalsko mirovno pogodbo, ki je nadalje uvedlo Rusijo v zbor evropskih velesil in jo povabilo na marčno konferenco v Genovi in ki je končno za Evropo z ublažitvijo farnekonemškega razmerja ugodilo pot mirnega sožitja in gospodarske obnove. Velika gesla evropske gospodarske in politične solidarnosti, ki jih je pri tem uporabljal angleški ministrski predsednik, niso bila toliko namenjena evropskim narodom in njihovu razpoloženju za obnovitveno delo in politično spravljivost; mišljena so bila predvsem za angleško javnost in za predstoječe februarske volitve, da zabijajo po eni strani široko angleško javnost v pacifiistično uspanko, da pa po drugi strani ščitijo angleško industrijo in trgovino, ki neodložljivo potrebuje zdravih gospodarskih teritorijev, kamor bo mogla izvažati svoje proizvode. Kot kompenzacijo na angleške predloge je Briand hotel prinesiti v Pariz politično in vojaško zvezo med Francijo in Anglijo, ki naj varuje Francijo pred nemškimi revanšnimi poizkusi. Čim pa so se oglasile ostale velesile Evrope, osebito Italija, in predlagale, da se zveza razširi v splošno zvezo evropskih držav, se je Francija umaknila z odločno gesto. Pojav Poincaréja pomeni, da nimamo tozadevno pričakovati niti kompromisne rešitve. Francija bo vztrajala, da se politična in gospodarska razdvojenost Evrope še nadalje

ohrani. Kakor v teh treh letih po svetovni vojni, bo še naprej vznemirjala evropsko politično ozračje in poizkušala iz tega stanja kovati za sebe ugodnosti.

Neutrlni pas med Jugoslavijo in Albanijo. Ženevski dopisnik »Manchester Guardian« doznava, da je poslaniška konferenca obvestila zvezo narodov, da je prejela poročilo od vlade kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, po katerem namerava vlada ponovno zavzeti nevtrlni pas med jugoslovansko-albanskim ozemljem, ki so ga nedavno izpraznile jugoslovanske čete. Poslaniške čete. Poslaniška konferenca je odgovorila vladi kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, da ne bo dopustila take akcije. Izgleda, da je s tem potrjena prejšnja vest zveze narodov, da se koncentrirajo jugoslovanske čete ob albanski meji. Vest, da komisiji zveze narodov ni dovoljeno preiti na jugoslovansko ozemlje, se smatra kot nasprotovanje zvezi narodov. Na seli 12. t. m. je jugoslovanski poslanik Jovanović napadel komisijo zveze narodov v Albaniji, ki jo je obdolžil, da je prekršila svoj mandat. V svojem poročilu je komisija navajala informacije, katere je prejela od albanske vlade. Poslanik Jovanović je demencialno zbiranje jugoslovanskih čet ob albanski meji ter je izjavil, da je vlada kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev dovolila komisiji prehod na jugoslovansko ozemlje. Komisija zveze narodov bo posetila nevtrlni pas ter se bo sestala z razmejitveno komisijo, ki jo je odposlala poslaniška konferenca.

Politični pomen kraljeve zaroke. Take Jonescu je izjavil: Akoravno predstavljajo danes kraljeve poroke samo čine družinskega življenja, morejo vendar imeti velik vpliv na politične odnose med državami. Zaroka princezine Marie s kraljem Srbov, Hrvatov in Slovencev ne izpriminja političnega položaja. Med našima dvema državama obstoji zveza, ki temelji na na skupnih interesih in tradicionalnih sosednjih zvezah. Ta zaroka utrjuje obstoječe zveze. Zveza med nami je absolutno potrebna. Združitev dveh krajevih družin, obeh proslavljenih tudi v vojni, bo kronala zvezo dveh narodov.

Zborovanje Jugoslovanskega kluba. Dne 15. januarja se je vršila seja izvrševalnega odbora Bunjevske-šokačke, Slovenske ljudske in Hrvat-ske puške stranke. Navzočni so bili delegati in poslanci iz vseh krajev Hrvatske in Slovenije. Razpravljali so o današnjem notranjem in zunanjem položaju. Vodstvo Jugoslovanskega kluba je bilo izrečeno zaupanje in pooblaščenje, da nadaljuje svoje delo v sporazumu z vsemi tremi strankami. Prihodnja seja teh treh strank se bo vršila tokom meseca februarja.

Nov francoski kabinet je sestavljen: Predsedništvo in zunanje Poincaré, podpredsedništvo in pravosodje Barthou, notranje Mauney, finance De Lasteyrie, vojna in pokojnine Maginot, uk Leen Berard, kolonije Sarraut, javna dela Le Trocquer, delo Albert Peyronet, ljudsko zdravje Pavel Strauss, mornarica Raiberti, poljedelstvo Cheron, osvobodena ozemlja Roibel, trgovina Diery.

Avstrija pred gosp. katastrofo.

Avstrijska republika se nahaja v vedno večjih gospodarskih nepravilih, če tudi poskušajo v finančnem ministristvu na vse načine, da se obvaruje državo popolnega gospodarskega poloma.

Vse finančne operacije so doživele neuspeh. Za vsakogar je danes jasno, da državni proračun ne more sanirati avstrijske krone. Nesmotna uvedba novih davščin ima za posledico, da so živila z vsakim dnem dražja. Kilogram prašičjega mesa je dosegel fantastično ceno 1400 kron, kilogram krompirja stane 100 kron, zelje in zelenjavo si privoščijo le še boljši situirani sloji. Velika večina prebivalstva preživlja zimo v nezakurjenih stanovanjih, ker stane kilogram premoga 70 kron. Celo drva, ki so v državi, zaznamujejo ceno 30 kron za kilogram. Dunaj je prenehal biti mesto, kjer bi se lahko vsaj za primerno ceno lahko živelo. Srajca stane 10.000 kron in obleka iz manjvrednega blaga 150.000 kron. Par čevljev stane 30.000 kron.

Navzlic izdatnim povikom pri plačah in mezdah prebivalstvo ne more zmagovati druginje. Vsi trgovci in industrijski obrati tožijo o pomanjkanju naročil. Pričakovati je, da bo vsled gospodarske stagnacije nastala še večja brezposelnost.

Delavstvo in uslužbenstvo zahteva vsaki mesec zboljšanje prejemkov. Seveda se ne zadovoljuje z malimi poviki, ampak zahtevajo najmanj 50 do 100 procentov zvišanja plač.

V državni tiskarni se tiska papirnat denar brez prestanka in komaj zadostuje potrebi po denarnih sredstvih. Tri leta so minila, da je stanje papirnatega denarja doseglo svoto 100 milijard, dočim se zadnje tedne naravnost skokoma približuje svoti dvesto milijard.

Zadnje dneve je zadel avstrijsko republiko najtežji udarec s tem, da se je kurs češke krone dvignil. Onemogočen je skoraj vsak nakup sladkorja in premoga v Češko-slovaški.

V avstrijski republiki je vse uverjeno, da je kriza dosegla svoj višek. Ničesar čudnega ne bo, če že v najbližji bodočnosti katastrofalni gospodarski pojavi elementarno pretresejo državni organizem.

Kaj je Elsafliud -- to se zna! Lekarnar Feller -- Stubica!

Pri kralju.

Bila sva gosta geologa Mr. Massillamanija, ki nama je dal svojo liho na razpolago, da nama ni bilo treba prebivati v umazanem domačem hotelu »Excelsior«, in najin verni prijatelj Rama, ki je vedel, da bi se nama brez njegove pomoči ne godilo dobro, naju je pogosto obiskoval. Rama je bil reven človek, ki se je sam boril z malimi sredstvi — njegovo pomoč torej lahko imenujemo kavalirstvo, dragocenost, kajti ravnal je tako iz lastne volje, brez prošnje in diskretno. Rama je bil sploh plemenit mož s finim in umetniškim občutkom. Sam se je bavil z literaturo, pisal je pesmi.

Dobro je tudi vedel, da sedaj čakava kot na božjo milost, kdaj naju bo pozval maharadžin sekretar, naj posetiva Njegovo Visokost v palači.

Dolgo, predolgo ni hotelo biti pozvanja. Ugibala sva že, da sekretar Mr. Vjera ne more izpolniti svoje obljube. Zato sva se bavila že z novimi načrti, kaj bova počela, če naju naši najlepši upi prevaryjo. V kritičnem trenutku rastejo ideje kot gobe po dežju in tako sva stala pred novim in zapekljivim načrtom, ki bi nama v slučaju izpolnitve zagotovil boljšo bodočnost. Nekega dne sem namreč z geologom Mr. Massillamanijem v mestnem muzeju, kjer sem videl veliko množino završenih run leopardovih, medvedjih,

kunjih in različnih drugih zveri. Ko mi je geolog razložil, da tam gromadijo obilico takih kož, ki jih domačini prinašajo za malenkostno plačilo in jih prodajajo na dražbah za groš, se mi je posvetilo v glavi.

Pokupim vse kože in začnem trgovino z njimi.

A s čim jih kupim?

Mogoče najdem pri nas v Pragi človeka, ki bi dal temeljni kapital za trgovino.

Ideja se mi je zdela tako silajna, da sem takoj stopil v korespondenco s svojimi prijatelji v Pragi.

Še bolj se mi je utrdila vera v uspeh novega podjetja, ko me je geolog Mr. Massillamanij priporočil na gozdarskem uradu, kjer so ravno tako gromadili in za mal denar prodajali kože tigrov, leopardov, medvedov in vseh mogočih zveri. Tudi krokodile, kače in kuščarje se je dalo dobiti.

Kakor hitro ima človek idejo, takoj mu je življenje znosnejše in misli se mu roče druga za drugo. Hitro sem se odločil, da razširim podjetje, da bom tudi ptiče, hrošče in krasne metulje pošiljal v Prago.

Dogovor s prijatelji sem mogel takoj prirediti, kajti že v kratkem času se je imela vršiti običajna dražba v muzeju.

Seveda rešitve nisem mogel pričakovati takoj, ker potrebujemo pismo iz Travancore skoro cel mesec za pot tja. Tudi, če bi šlo vse gladko, bi prešla najmanj dva tužna meseca, ki jih bova borge kako preživela.

Življenje samo se je dalo že še kako urediti, a mnogo hušje je bilo z obleko, perilom in podobnimi predmeti, ki sva jih v dolgem času popolnoma obnosila in uničila. Najrevnejši domačin je zgledal boljše kot midva Evropejca. Zares nisva bila velik okras ljudem, ki so se z nami sprijateljili samo zato, ker so jim Evropejci delali dobro dekoracijo v javnosti. Toda tudi ta vrsta prijateljstva je kmalu odpadla, razen dobrega prijatelja Rame, dobrega kapelnika Matscherja in plemenite rodbine Wotsove. Resnični položaj in najine razmere so bile znane samo Rami, vsi ostali so si razlagali nedostatke najine zunanosti kot slučajno nezgodo, ki jo je zakrivila kaka napaka poštnih uradov. Kdo ve, mogoče je bila to napaka od najine strani, a sramovalja sva se odkrivati pravi položaj. Razmere so bile od dne do dne slabše in zdelo se nama je, da tajnosti ne bova mogla več vzdržati. Imela sva sicer vsak še po eno obleko iz Evrope, a ta je, neglede na okolnost, da je bila za tukajšnje podnebje neporabna, zgledala tako bedno vsled plesni, ki se je neprestano usedala nanjo, da bi evropskemu tujcu dala malo leska. Zvečer bi znabiti še kako šlo, ali za beli dan je bila taka toaleta nepriustna in v tukajšnjem podnebru neznosna. Vsakdo bi mi bil verjel, kdor bi me videl po koncertu. Zgledal sem, kot bi bil zlézal z reke.

A kaj se je zgodilo!

Ko je prišlo najino stanje na najbednejšo stopinjo, se je pripeljal k nama

Maharadžin sekretar in nama naznanil, da je prijavil za drugi dan popoldne najin obisk pri Njegovi Visokosti, kralju Travancorskemu. Pričakovali naju bodo v palači ob treh in naj predloživa kralju tudi svoje slike.

Sekretar Mr. Vjera naju je obenem tudi opozoril, da je jubilejno leto kraljevanja Njegove Visokosti, naj ne pozabiva omeniti tega znamenitega dne v govoru, ki si ga je treba pripravi. Sicer nama je pa sam napisal kratek govor, primeren za odgovor Njegove Visokosti. Vendar se je nama zdel ta govor nepopoln, ker ni obsegal najinih želja, ki bi jih rada gospodu kralju povedala, namreč da »bi nama bilo v veliko zadovoljstvo, če bi si Njegova Visokost izbrala nekaj del in bi nama oddala kako večje naročilo.«

Ni potrebno pojasnjevati, da nam je vrivanje tega prozaičnega stavka v angleščini delalo neizmerne preglavice, če ni hotel najin jubilejni govor Njegovi Jasnosti izzveneti preveč trgovsko. Iz tega vzroka sva spremenila in popravila slavnostni govor docela po najinih potrebah, višek »jubilejnega govora« je tvorila dramatična točka o naročilu, ki naj bi ga kralj zaupal nama. Važno je bilo, kdo bo govoril pred Njegovo Jasnostjo.

Jaz bi bil prevzel to nalogo, toda nisem si zaupal, da se bom v tej kratki dobi naučil na pamet umetni govor v angleščini. Zato je prevzel to nalogo Huevkovsky, ki je bil zanjo sposobnejši. Bal sem se le, da njegov glas ne bo

dovolj močan in da ga ne bo mogoče dobro razumeti. Toda Huevkovsky se je upal in zatrieval, da bo prednesel govor kar najdovršeneje. S tem je bila ta težava odstranjena. Mnogo težja je bila rešitev vprašanja o salonski obleki, ki jo je zahteval bon-ton pri obisku Maharadže. Sedaj sva šele spoznala, da je avdijenca pri kralju spojena s tako velikimi težavami, da jih bova komaj premagala. Pri takem dogodku je treba pokazati zunanje lice, kot je to pri Evropejcih navada. Tudi pripeljati se morava s paradno kožijo in reprezentativnim slugo pred palačo. A kako naj vse to uresničiva, ko ni bilo niti obleke, niti perila, ne obuvila, kaj šele služe in kočije. Čeprav so bile te zadeve zelo neprijetne, ni kazalo družega, kot uresničiti obisk za vsako ceno. To je bila naša edina uteha, ki zanjo ne sme biti nobena žrtve pretežka.

Odprla sva po plesni vonjajoči kovčeg in dvignila iz njega dve »bell« srajci, ki bi se jih splačalo delati v red. Oprani v par vodah, sta bili vsaj nekoliko premočeno svetle. Ko so tudi dolgo nerabljeni ovrtniki dobili svojo belečo kopal v umivalniku, smo zatežili perilo s kovčkom, da bi izgledalo vsaj malo polikano.

Tovariš je imel še drugo duhovito idejo. Očistil je svoj nekdanji evropski vijolični jopič, ki je čez leto plesnoval v zaboju in mu iztrgal podlago, da bi ga lažje prenašal v neznosni vročini.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

— **Poslanec Iv. Urek**, podpredsednik narodne skupščine, je zbolil ter se moral podvreči operaciji, ki je baže ugodno izpadla.

— **Novi dvorni vlak**. Naša vlada je naročila v inozemstvu nov dvorni vlak, ki bo imel 36 vagonov, opremljenih z največjim luksusom. Novi vlak prispe v Beograd koncem januarja ali v začetku februarja ter bo prvi vozil po novo našo kraljico v Bukarešto.

— **Nov finančni delegat za Hrvatsko in Slavonijo**. Kralj je imenoval dvornega svetnika in finančnega ravnatelja Dragutina Pintarja iz Zagreba za delegata financ za Hrvatsko in Slavonijo.

— **O Nemcih v Jugoslaviji** je bilo nedavno predavanje v nemško-jugoslovanski družbi v Frankfurtu. Predavala sta Herman Wendel in prof. Gosemann iz Monakova. Oba govornika sta naglašala, da so z osvoboditvijo Jugoslovancov bili osvobodjeni zasluženi Nemci, ki so šele od takrat dobili politične pravice.

— **Dosedanji ravnatelj Radniških toplic**, zaveden Slovenec, pride baže v Rogaško Slatino. Za njegovo mesto se poteguje neki dr. Werner Höhn, ki se je baže vojskoval na koroški fronti proti nam. Merodajni faktorji, pozor!

— **Za obnovitev obmejnega prometa** se je zavzelo glasilo naših Nemcev »Deutsches Volksblatt« v daljšem članku, kar je dokaz, da tudi Nemcem že teče voda v grlo. Kakor znamo, so nemški Bauernwehrovcé leta 1920 nasilno ustavili železniški promet preko Spielfelda v Ljutomer ter stavili take pogoje, o katerih se naša vlada ni mogla pogajati.

— **Seltevni vlak za Jugoslavijo**. Izselniški vlak bivših državnih namestencev iz Primorja v Jugoslavijo vozi iz Trsta dne 23. t. m. V Trstu morajo biti naložene njihove stvari v vozove isti dan dopoldne na državnem kolodvoru pri Sv. Andreju. Izselenci pri dežele se morajo pravočasno oglašiti pri krajevnih postajenačelnikih zaradi vagona.

— **Višji šolski svet** ima sejo dne 9. in 20. t. m. Na dnevnem redu je mnogo personalnih zadev.

— **Spomeniki umrlemu Arminu Gradniku**. Zveza jugoslovanskega učitelstva, sekcija v Ljubljani, je uveljavila, da se postavi na celjskem pokopališču dostojni spomenik zaslužnemu šolniku pok. nadučitelju Arminu Gradniku.

— **Kolo jugoslov. sester** se obrača do vseh blagih src z milo in nujno prošnjo, da prispevajo z živili za ubogo begunsko družino v Šiški. Nepopolni bedi se je pridružila bolezen. Neizprosna jetika muči dekletce, ki je bila edina opora in pomoč družini. Usmilite se begnih in lačnih Darove prejema hvala Kolo dopoldan v pisarni, kjer se izve tudi naslov.

— **Kolo jugoslov. sester** je dovršilo z Božično veliko delo, ki je obdarovalo z izgovorjenimi oblikami nad 500 šolskih otrok. Sedaj se je treba zopet poprijeti sreče, da se razprodajo čimprej. One sestre, ki imajo srečke v razprodaji, prosimo, da se požurijo s prodajanjem. Čim prej se razprodajo, tem prej bo žrebanje.

— **O našem konzulatu v Pragi** dobivamo pritožbe, da zadržuje cele mesece vizum za potovanje v Jugoslavijo. Nekaj stranka iz Zlina je vložila že 11. julija l. l. pravilno opremljen potni list s takso za potovanje v Jugoslavijo, a vključ opetovanim argumencem še danes nima vidljivega potnega lista.

— **Iz orožniških krogov** smo sprejeli: Vaš cenjeni list »Jugoslavija« št. 10 z dne 13. t. m. prinaša zanimiv članek: »Kakšen je položaj drž. namestencev in kako se namerava zboljšati?«. V pregledu navedene plače drž. namestencev res ne odgovarjajo dan na dan naraščajoči draginji. A vendar se njim, kakor tudi vsem drugim drž. uslužbencem vsaj kolikor toliko njih gnetni položaj zboljša, kar pa v tem oziru pri orožništvu v doglednem času ni pričakovati, ker po navadi pride orožništvo šele takrat na vrsto za zboljšanje položaja, ko se cene življenjskih potrebščin in vseh ostalih nujno potrebnih stvari potrojijo. — Šele takrat se merodajni krogi spomnijo, da orožnik ne živi od zraka, ter mu nakažejo malo večjo doklado, a bog ne daj, da bi ta povšlica vsaj za 10 odstotkov dosegla draginjo; da je potem orožnik v isti, če še ne večji bedi kot prej, je samo ob sebi umevno. Težavna in naporna je služba orožnika, včasno in natančno se mora vršiti, a kako jo bo ubogi orožnik vršil z veseljem, če je pa v svojem stanu nezadovoljen, ker sta mu že sedaj beda in lakota vsakdanji gost. Og. narodni poslanci, prosimo, izpregovorite tudi o naših gnetnih razmerah kako besedo v Beogradu!

— **Državna posredovalnica za delo**. Pri vseh podružnicah »Drž. posredov. za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 1. januarja do 7. januarja 1922 dela 228 moških in 91 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 248 moških in 55 ženskih delavskih moči. Posredovalnica se je izvršilo 123. Dela iščejo: rudarji, viniki, družine, kovinarji, natakariji, natakarije, zidarji, tesarji, trgovci, posredniki, prodajalke, žirnarji, dinarice, sitarji, moči, šivilje, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, valenci, valenke itd. V delo se vključujejo: rudarji, mlazarji, gozd. delavci, kolariji, kleparji, dimnikarji, lončarji, čevljarji, elektromontarji, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, valenci, valenke itd.

— **Jugoslovansko novinarsko združenje**, sekcija Subotica, priredi v soboto 21. januarja 1922 pod pokroviteljstvom ge. Dobanovske, roj. Dunderske, velik koncert s plešom v vseh prostorih hotela »National« (Lloyd). Na koncertu sodelujejo prvovrstne moči belgrajskega, novosadskega in osljekega gledališča, kakor tudi nekaj prvovrstnih domačih moči.

— **Telefonska zveza Carin-Praga**. V kratkem se odpravi telefonska zveza med Prago in Carlinom. Ta zveza bo napravila praško borzo neodvisno od berlinske arbitraže.

— **Čudno stališče mariborske »Straže«**. Mariborska »Straža« je glasilo tiste stranke, ki mrzi vsa veroizpovedanja, razen rimskokatoliškega. In vendar se je razveljavila list za takozvane »Nazarence«, ki jih je vojska oblast obsedila, ker po naukih svoje sekte ne vzamejo puške, ne drugega morilnega orožja v roke. »Straža« vzklika: »Pustite idealiste! Pri tem pa ne pomislite, da bi večina katoliških mladenčev nemudoma zapustila vero svojih očetov ter prešla med »krivoverce«, ako bi se s tem nekaznjeno izognila vojaški službi.

— **Redni promet na progah kr. držav.** Z 18. januarjem 1922 se odpravi

na progah kr. državne železnice v Sloveniji zopet redni osebni promet v istem obsegu, kot pred omejitvijo dne 8. t. m.

— **Škoro pol metra visok sneg** je zapadel zadnje nedelje. Sedaj bo menda kmalu konec pomamlkanju vode.

— **Usmilite se ptici!** Vsaki sneg je vzel našim krilatcem možnost preživljanja. Usmiljeni ljudje, posebno mladina, naj pomagajo s krmljenjem v varnih zavetjih!

— **Zajela prostost**. V nedeljo je bil zadnji dan za lov na zajce. Marsikateri lovec se je zaklel, da zadnji dan še polne življenje kateremu dolgočasu, toda novi sneg jim je rešil življenje. Sedaj stopijo v akcijo divji lovci z zankami in puškami. Posebno so srne v nevarnosti, da obličijo v visokem in mehkim snegu.

— **Smrt odpadnika**. Blizu Postojne so našli ustreljenega 25 letnega J. Urha, znanega slovenskega fašista, ki je preskočil k Italijanom. Italijanski listi dolžijo jugoslovanske orožnike, toda javnost je prepričana, da se je izvršila ljudska sodba, kakršna naj doleti vsakega narodnega odpadnika.

— **Tatvina pri Požgaju v Kranju**. — **Izdajalsko pismo**. Dne 10. sept. l. l. se je izvršil v knjigovodstvo Viljema Požgaja v Kranju predržen vlom, pri katerem so odnesli vlomilci za več kot 30.000 kron različnega blaga, brovning pištole, zlato za obreze itd. — Prvotno je bil osumljen kot vlomilec neki Gorjanc, ki je bil tudi v preiskovalnem zaporu. Končno pa se je slučajno posrečilo, da so odkrili prave vlomilce, ki so tvorili prav lično tatvinsko družbo in ki ima morda že več tatvin na vesti. Žal, da je glavni kolodvoja te družbe Kristiančič pravčasno pobegnil v Italijo. Prijeli pa so njegovega sokrivca Ivan Dodiča, doma iz Podgrada v Istri, ki je bil takrat v Kranju.

— Po popolnoma čisti in smehljajoči izpovedi svojih predkazni prizna Dodič, da sta vlomila s Kristiančičem v Požgajevo trgovino s pomočjo diela, tatvinskega ključa in demanta za rezanje šip. Prizna tatvino vseh predmetov razen zlatnine in srebrnine, o kateri trdi, da jo je morda vzel Kristiančič brez njegove vednosti. Torej je ogoljufal tat sota. Njegov soobtoženeц Izidor Ciglič, ključ, valenec iz Kranja 38 pa je obtožen, da si je prilastil en del ukradenega blaga. Ciglič se zagovarja jako samozavestno, da je on našel ukradenega predmeta na domačem vrtu in da mu je Dodič šele tik pred aretacijo povedal, da je to blago oropano pri Požgaju. — Skoro, da bi se bil prebrisani ptiček zmazal, toda usodno je postalo zanj pismo, katero je hotel izločiti iz zapora. To pismo nam kaže jasno sliko, kako nevarna in prebrisana družba se je naselila v Kranju. V tem pismu razvija Izidor Ciglič za vsako osebo popoln načrt zagovora. Opozorja Kristiančiča, da naj se ogiblje karabinerjev in naj skrije vse blago. Svetuje mu, da naj pride domov, ker če bodo vsi dobro govorili, ne bo veliko dobil in da bo kmalu amnestija. Opozori tudi na neko tatvino pri Munihu, ki se bo pa dala prikriti. Posebno ga priporoča bratu Hinku in materi. Dalje je navedel v pismu skrivališče, kjer je imel skritih 400 din., in sicer za nekim ogledalom. Na podlagi tega so orožniki res našli v dotičnem skrivališču 400 din. To pismo je Izidorja pobilo in resignirano je vse, kolikor je izdal v pismu, priznal. — Obsojena sta bila, in sicer Dodič na 6 mesecev težke ječe in Izidor Ciglič na 4 mesece ječe. Tudi sta oba izgnana iz naše kraljevine, s čemur je Kranj rešen nevarne tatvinske zalege.

Ljubljana.

— **Seja Kola jugoslovanskih sester**. V četrtek 19. t. m. ob 4. uri je važna inuina seja za vse odbornice in članice Kola. Pri-dite gotovo!

— **Predavanja Umetnostno-zgodovinskega društva**. Prvo predavanje dr. Voj. Molč, *Umetnost in narava*, ki se zadnjič zaradi odpovedi električnega toka ni moglo vršiti, se vrši v torek 17. jan. t. l. v fizikalni dvorani Tehnične srednje šole na Mirju. Začetek točno ob 6. zvečer.

— **Spored III. komorne večera**, katerega priredi kvartet Zika (Richard Zika, I. gosli — Ivan Karel Sainc, II. gosli — Ladislav Černy, viola — in Ladislav Zika, čelo) je sledeči: 1. Smetana: Iz mojega življenja, kvartet v E-molu. 2. L. Beethoven: Kvartet v G-duru, op. 18, št. 2. — 3. Dr. Anton Dvorak: Klavirski kvintet v A-duru. — Pri tej točki sporeda sodeluje konservatorijski profesor Janko Ravnik. Komorni večer se vrši v dvorani Filharmonične družbe. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnice v predprodaji od 18. t. m. dalje v pisarni »Glasbene Matice«.

— **Občni zbor »Gospodstvskega zvonca«**. Pretečno soboto ob pol 8. uri zvečer se je vršil v dvorani mestnega magistrata občni zbor »Gospodstvskega zvonca«.

Zborovanje je bilo prav dobro obiskano, zlasti mnogo je bilo koroških Slovencev. Zborovanje je otvoril predsednik g. dr. I. C. Oblak, ki je pozdravil vse navzoče in izrazil željo, naj bi nanovo izvoljeni odbor rešil v bodočnosti še bolj častno svojo nalogo, kakor jo je dosedaj. Nato je v jedrnatih besedah očrtal delovanje »Gospodstvskega zvonca« v preteklem letu. Bilanca, tako moralna kakor finančna, je bila v preteklem letu precej povoljna. Nato je tajnik g. Lavrenčič podal kratko poročilo o delovanju odbora. Društvo je v preteklem letu rešilo nad 3000 vlog. Izrekla se je vsem, ki so društvo podpirali, iskrena zahvala, posebno pa g. dr. Oblaku in gospe dr. Debeljakovi. Ing. g. Mihor je podal poročilo o finančnem stanju društva, ki je imelo do sedaj raznih dohodkov v skupnem znesku 261.000 kron. Skupnih izdatkov je bilo 297.000 kron, torej je nad 30.000 kron deficit, ki ga bo mogoče pokriti le s pristopom novih članov. Nato je sledila volitev novega odbora. Izvoljeni so bili: posl. A. Brandner, dr. Arnež, Josip Joz, gospa Marija dr. Debeljakova, ga. Franja dr. Tavčarjeva, gđ. Manica Komarova, g. dr. Rožič, dr. Erlich, dr. Ivan Lah, dr. I. C. Oblak, inž. Fišer, Zvan, Treibler, Grafenauer st. in Grafenauer ml. Za revizorje so izvoljeni: dr. Rožman, dr. Janežič, dr. Kerschauer in dr. Fäher.

— **Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani** opozarja, da se vsi prihodnja javna odhodna seja v črdo dne 18. januarja t. l. ob 20. uri v mali dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 27. prilično, desno.

— **50.000 kron, ne dinarjev**, je izročil g. Peter Kozina pokrajinskemu namestniku za fond trgovskih in obrtnih šol povodom odklopanja prirediteljev ljubljanskega vele-sejnika.

Maribor.

— **Protituberkulozna liga in — stanovanjska misli**. Po inicijativni docenta dr. Matka in okrajnega glavarja dr. Lajnišča se je že jeseni sestavil osek, ki je vzel vse predpriprave v roke za ustanovitev društva protituberkulozne liga na zelo široki podlagi in obsežnem delokrogu. Veselo znanje je, da se najdejo v današnjih žalostnih razmerah uplivi močje, ki hočejo organizirati boj proti eni izmed najstrašnejših sovražnic človeštva, posebno še našega naroda. Zakaj jetika je med nami že prele zahtevala nenavadno visoko število žrtve, ko so bile še razmere urejene in je šlo vse življenje svojo normalno pot. Med vojno in pa po vojni pa se je vsled neurejenosti življenjskih in socialnih razmer razpasla v pravo kugo, ki nam zavratno ugrablja dan na dan našo mladino življenja, ki so izgubljena za našo žetk maloštevilni narod in za našo še tako mlado, krepkih, zdravih in delavnih ljudi potrebno državo. — V petek zvečer je sklical ta osek ustanovni občni zbor, katerega se je udeležilo blizu 100 ljudi, predvsem zastopniki raznih uradov, zavodov in šol. Gospod okrajni glavar je v kratkih besedah narisal pomen takega društva in njegovo potrebo ravno v današnjih časih. Nato so se prečitala potrjena pravila in odobrali. Predsednikom je bil voljen gospod okrajni glavar dr. Lajnišče, podpredsednikom pa zdravnik dr. Matko in dr. Jan. Kovič. Pri drugih številnih odborniških mestih se je oziralo na to, da so v odboru zastopani kolikor možno vsi stanovni. Letnina rednih udov znaša 5 dinarjev, ustanovniki pa plačajo 1000 dinarjev. Društvo namerava začasno omejiti svoje delovanje na Maribor in bližnjo okolico, potem pa razširiti na vso Slovenijo in pozneje na vso Jugoslavijo. V prvi vrsti bode gledalo, da napravi protituberkulozni ambulatorij ter zbira vse statistične podatke, ki so neobhodno potrebni za nadaljno uspešno delovanje. Nato je docent dr. Matko imel prav zanimivo predavanje o boju proti jetiki na Angliškem ter dokazal, da so Angliži že pred 100 do 150 leti začeli tam, kjer začnemo sedaj približno mi. Do tu je šlo vse lepo gladko in bi se bil lepo zaključil ustanovni občni zbor protituberkulozne lige, če bi ne bilo — stanovanjske misli. Pri slučajnosti je pa stavil dr. Marin predlog, da naj bi se stanovanjskemu uradu prideli tudi zastopnik zdravnikov, ki bi skušal doseči, da bi se ljudem ne nakazovala skrajna nezdrava stanovanja. To priliko pa je porabil navzoči župan g. Grčar kot načelnik stanovanjskega urada, da je povedal precej na široko nekaj prav brislih resnic o stanovanjskem vprašanju. Mož, dasi navadno miren in preudaren, se je bil počeno razgrel in je udaril včasih le malo preveč in predehlo za tako občinstvo tudi na adreso merodajnih privatnih in državnih faktorjev. Govoril je prav tako, kakor bi bil govoril na kakšnem shodu svoje stranke, ne pa na sestanku izrazito karitativnega društva. Navzočim je postajalo naravnost mučno, zlasti potem, ko se župan ni mogel v svoji ogorčenosti pomiriti niti ne na poljasila dr. Marina in docenta dr. Matka, da predlagatelj ni mislil osebno, kakor je navidez smatral župan ta dobrohotni predlog. Ta sitna stanovanjska zadeva je zavzela več časa, kakor pa protituberkulozna liga in bi bilo mnogo boljše, da bi se ne bila razpravljala pred forumom, ki se ni bil zbral v ta namen. Okrajni glavar dr. Lajnišče jo je sicer skušal večkrat zaključiti, a se mu ni hotelo posrečiti tako hitro, kakor bi bil rad. Šele potem, ko je v njo posegel župan, se je sicer skušal večkrat zaključiti, a se mu ni hotelo posrečiti tako hitro, kakor bi bil rad. Šele potem, ko je v njo posegel župan, se je sicer skušal večkrat zaključiti, a se mu ni hotelo posrečiti tako hitro, kakor bi bil rad.

— **Občinska seja**. V soboto ob 18. uri se je vršila prva javna seja občinskega odbora. Na dnevnem redu je bilo: 1. Volitev odsekov, 2. sklepanje o prodaji nove vojašnice erariju, 3. tajna seja. K seji so prišli vsi občinski odborniki. Po konstatiranju sklepčnosti je gospod župan otvoril sejo. Prej ko se je prišlo na dnevni red, se je prečital zapisnik, sestavljen ob priliki zaprisege župana, ki je bil odobren. — Na predlog g. dr. Stuhca se je prekinila seja za 10 minut v svrhu pogovora in sestavitve ključa, po katerem bo posamezna stranka volila svoje odbornike v odseke. — Sporazumno se je došlo, da dobe v pravem odseku, ki sestoji iz 10 članov JSDS 4, NSS 3 in JDS 3 mesta; v upravnem odseku, ki obstoji iz 12 članov, dobe JSDS 6, NSS 2 in JDS 4 mesta. Izvoljeni so bili v pravni odsek od JSDS Auer, Kristiančič, Tomanič, Levanič, od NSS, dr. Jenko, Serona, Wolf in od JDS dr. Senčar, dr. Stuhac in Klemenčič. V upravnem odseku so bili izvoljeni od JSDS, Segula, Rozman, Kalsberger, Wezjak, Hernalj, Zamuda, od NSS, Mikuletič, Pavelka, od JDS, dr. Fermevc, Mahorič, Lenart in Zelenko. Naknadno so bili izvoljeni predsednikom teh odsekov dr. Senčar za pravni in Segula za upravni, podpredsednikom dr. Jenko in dr. Fermevc. V reditelski odsek sta bila izvoljena od vsake stranke po dva, in sicer Serona, dr. Jenko, Lenart, Mahorič, Tomanič in Levanič. Predsednikom je tega je bil izvoljen Serona. Nato se je prešlo k 2. točki dnevnega reda k sklepanju o prodaji vojašnice. Poročevalec dr. Senčar je razložil potek pogajanj glede odprodaje vojašnice vojnemu erariju. Po precentiv, pri kateri je bila zastopana tudi občina, je bila cena na 7.752.000 kron, za katero vsoto bi bila vojaška uprava pripravljena jo kupiti. Sklenilo se je, da se jo prodaja. Kupnina mora biti v najslabšem slučaju cenilna vrednost. — Kupnina naj bi se poravnala na sledeči način: 4 milijone kron ob podpisu pogodbe, 2 in pol milijona kron z obrestmi vred po enem letu, ostanek pa v roku dveh let. — Obenem se je sklenilo, da stopi občina v pogajanja z erarijem v svrhu eventualnega nakupa velike in domolinske vojašnice. — Nato je sledila tajna seja.

— **V obrambo Sokola**. Trditve, da v Ptuj društva radi izstopa članov izven JDS-stranke propadajo, o ptujskem Sokolu ne vlija. Dokaz temu je, da se je število članov v zadnjem letu za 100 pomnožilo. V tedenski deli 10 odsekov in vlada zdravo, živalno, krepko gibanje, tako da želimo tudi vsem drugim društvom takega »propadanja«.

— **Sportna veselica**. Sportni klub priredi dne 11. februarja t. l. svojo prvo sportno veselico, katere se bode vršila v tukajšnjem društvenem domu. Predpriprave so že v polnem teku in kakor vse kaže, bo ta prireditve ena najlepših v letošnjem predpustu. Pri veselici igra železničarska godba iz Maribora. Postavljeni bodo tudi paviljoni, pri katerih bode vsak dobi, česar si hode želel. Tudi v posebni sobici bode preskrbljeno za posebno zabavo. Povabljeni in po njih vpeljani gostje so naprošeni, da pridejo v sportni ali v promenačni obleki. Narodne noše, dobrodošle! Cisti dobiček ter prireditve se uporabi za pripravo igrališča ter za nakup igralnih predmetov. V tekočem letu bode gojil klub predvsem nogomet, tenis, plavanje, veslanje itd. Dolžnost povabljenih in po njih vpeljanih gostov je, da se te krasno obetajoče prireditve udeležijo in s tem pokažejo, da tudi Ptujčani razumejo, čemu in kaj je sport.

— **Razmere v »Petovlj«**. Še zadnjič se je pisalo o žalostnih razmerah v tukajšnji tvornici in se je pomotoma ali nevedoma napadalo v »Napreju« našega ravnatelja g. Sachsela. Toda dopisnik »Napreja« veda, da glavna krivda ne leži na ravnatelju, ampak v veliko večjem obsegu v centralnem vodstvu, kjer vladajo roko v roki g. demokratski s par privranci nemških bratov iz blažene Avstrije. Tu se je vgnezdila ta lepa lastnost, da se šikanira Slovenec, bodisi uradnik ali delavec in sicer na vse mogoče načine, kakor bi bili res mi tuji, oni pa gospodarji Jugoslavije. Danes imamo tukaj 20 uradnikov, med temi je celih šest Slovencev in potem naj še kdo reče, da smo v Jugoslaviji. Kakor hitro odide en Slovenec, takoj ga nadomesti z Nemcem, tako, da prav kmalu ne bo nobenega Slovenca uradnika v blaženi »Petovlj«.

— **Naj bo za danes dovolj**, ampak drugi pridemo z imeni na dan, da ne bodo nekateri gospodje mislili, da so v »Rajhu« in da lahko z nami še vedno po stari avstrijski metodi pomatajo in igralo »Herrenvolke«. — Eden, ki vse vidi in ve.

— **Planinski ples**. V soboto zvečer se je vršil v gornjih prostorih celjskega Narodnega doma običajni planinski ples. V lepo ozajšani dvorani se je zbralo mnogo posetnikov. Prireditelj, ki je bila prirejena od Savinjske podružnice SPD, je v vseh ozielih dobro izpadla. Sodelovala je pri plesu prvič novo ustanovljena celjska narodna godba pod vodstvom njenega kapelnika gospoda Adolfa Huba iz Ljubljane.

— **V stavko je stopilo delavstvo usnjarskih podjetij** Woschnagovih v Sošanju. Tvornica »Cinal« v Celju, ki posluje šele komaj dober pol leta in je obrat še v razvoju, je že sedaj zelo praktično urejena in zanimiva. Obrat je razdeljen v tri dele: v livarno za jedilno in drugo orodje, v oddelek za čiščenje in svetljenje orodja in v galvanizacijo. Podjetje se bo še lepo razvilo in postane za Celje še precejšnja važnost. Lastnik je g. Kirbiš.

Celje.

— **Planinski ples**. V soboto zvečer se je vršil v gornjih prostorih celjskega Narodnega doma običajni planinski ples. V lepo ozajšani dvorani se je zbralo mnogo posetnikov. Prireditelj, ki je bila prirejena od Savinjske podružnice SPD, je v vseh ozielih dobro izpadla. Sodelovala je pri plesu prvič novo ustanovljena celjska narodna godba pod vodstvom njenega kapelnika gospoda Adolfa Huba iz Ljubljane.

— **V stavko je stopilo delavstvo usnjarskih podjetij** Woschnagovih v Sošanju. Tvornica »Cinal« v Celju, ki posluje šele komaj dober pol leta in je obrat še v razvoju, je že sedaj zelo praktično urejena in zanimiva. Obrat je razdeljen v tri dele: v livarno za jedilno in drugo orodje, v oddelek za čiščenje in svetljenje orodja in v galvanizacijo. Podjetje se bo še lepo razvilo in postane za Celje še precejšnja važnost. Lastnik je g. Kirbiš.

— **Dve novi tvornici v Celju** sta že skoro dograjeni. Ena v Gaberju, kjer se bodo izdelovali žični izdelki, druga na prostoru bivših vojaških barak, kjer se bodo izdelovali razni kovinski izdelki. Prva je last g. Fuchsa in Cregana, druga g. Pertinacé.

— **Veliki snežni zameti** so nastali minule dni po naših krajih. Sneg je pričel naletevati v noči od sobote na nedeljo ter šel v nedeljo cel dan in ponoči. Zapadel je precej visoko in so nastali precejšnji snežni zameti.

— **Smrtna kosa**. Umrl je bivši nadmlinar celjskega mestnega mlina Jože Gillitzer v starosti 80 let. Bolehal je že več let. — V javni bolnici je umrl sodar Matazek.

— **Jajca** se prodajajo v Celju po 8 kron komad. — Teletina je poskočila od 32 na 40 kron kilogram. — V celjski mestni klavnic se je minuli teden skoro cel teden kralo živino, meso nakladalo na kolodvoru in izvozilo v tujino. Mesařji, ki niso izvozniki in ki skušajo z dobro voljo zadovoljiti domači konzum, tožijo, da je vsled vednega izvoza nastalo po naših krajih že občutno pomanjkanje klavne živine. Kaj bo spomladi, se vprašujemo?

— **Cevlarski delavnici** sta združila čevlarska mojstra gg. Strašec in Lavtar v Kovaški ulici.

— **Izgubila se je** 10. t. m. denarnica s svoto čez 1000 kron z maljnim ključem na postajni blagajni v Celju popoldne ob 3. uri pri soštanskem vlaku. Pošten najditelj naj si obrzi nagrado, ostalo svoto naj se vrne na naslov: Marija Medic, Zrinjskega c. 5, Ljubljana.

Ptuj.

— **Občinska seja**. V soboto ob 18. uri se je vršila prva javna seja občinskega odbora. Na dnevnem redu je bilo: 1. Volitev odsekov, 2. sklepanje o prodaji nove vojašnice erariju, 3. tajna seja. K seji so prišli vsi občinski odborniki. Po konstatiranju sklepčnosti je gospod župan otvoril sejo. Prej ko se je prišlo na dnevni red, se je prečital zapisnik, sestavljen ob priliki zaprisege župana, ki je bil odobren. — Na predlog g. dr. Stuhca se je prekinila seja za 10 minut v svrhu pogovora in sestavitve ključa, po katerem bo posamezna stranka volila svoje odbornike v odseke. — Sporazumno se je došlo, da dobe v pravem odseku, ki sestoji iz 10 članov JSDS 4, NSS 3 in JDS 3 mesta; v upravnem odseku, ki obstoji iz 12 članov, dobe JSDS 6, NSS 2 in JDS 4 mesta. Izvoljeni so bili v pravni odsek od JSDS Auer, Kristiančič, Tomanič, Levanič, od NSS, dr. Jenko, Serona, Wolf in od JDS dr. Senčar, dr. Stuhac in Klemenčič. V upravnem odseku so bili izvoljeni od JSDS, Segula, Rozman, Kalsberger, Wezjak, Hernalj, Zamuda, od NSS, Mikuletič, Pavelka, od JDS, dr. Fermevc, Mahorič, Lenart in Zelenko. Naknadno so bili izvoljeni predsednikom teh odsekov dr. Senčar za pravni in Segula za upravni, podpredsednikom dr. Jenko in dr. Fermevc. V reditelski odsek sta bila izvoljena od vsake stranke po dva, in sicer Serona, dr. Jenko, Lenart, Mahorič, Tomanič in Levanič. Predsednikom je tega je bil izvoljen Serona. Nato se je prešlo k 2. točki dnevnega reda k sklepanju o prodaji vojašnice. Poročevalec dr. Senčar je razložil potek pogajanj glede odprodaje vojašnice vojnemu erariju. Po precentiv, pri kateri je bila zastopana tudi občina, je bila cena na 7.752.000 kron, za katero vsoto bi bila vojaška uprava pripravljena jo kupiti. Sklenilo se je, da se jo prodaja. Kupnina mora biti v najslabšem slučaju cenilna vrednost. — Kupnina naj bi se poravnala na sledeči način: 4 milijone kron ob podpisu pogodbe, 2 in pol milijona kron z obrestmi vred po enem letu, ostanek pa v roku dveh let. — Obenem se je sklenilo, da stopi občina v pogajanja z erarijem v svrhu eventualnega nakupa velike in domolinske vojašnice. — Nato je sledila tajna seja.

— **V obrambo Sokola**. Trditve, da v Ptuj društva radi izstopa članov izven JDS-stranke propadajo, o ptujskem Sokolu ne vlija. Dokaz temu je, da se je število članov v zadnjem letu za 100 pomnožilo. V tedenski deli 10 odsekov in vlada zdravo, živalno, krepko gibanje, tako da želimo tudi vsem drugim društvom takega »propadanja«.

— **Sportna veselica**. Sportni klub priredi dne 11. februarja t. l. svojo prvo sportno veselico, katere se bode vršila v tukajšnjem društvenem domu. Predpriprave so že v polnem teku in kakor vse kaže, bo ta prireditve ena najlepših v letošnjem predpustu. Pri veselici igra železničarska godba iz Maribora. Postavljeni bodo tudi paviljoni, pri katerih bode vsak dobi, česar si hode želel. Tudi v posebni sobici bode preskrbljeno za posebno zabavo. Povabljeni in po njih vpeljani gostje so naprošeni, da pridejo v sportni ali v promenačni obleki. Narodne noše, dobrodošle! Cisti dobiček ter prireditve se uporabi za pripravo igrališča ter za nakup igralnih predmetov. V tekočem letu bode gojil klub predvsem nogomet, tenis, plavanje, veslanje itd. Dolžnost povabljenih in po njih vpeljanih gostov je, da se te krasno obetajoče prireditve udeležijo in s tem pokažejo, da tudi Ptujčani razumejo, čemu in kaj je sport.

— **Razmere v »Petovlj«**. Še zadnjič se je pisalo o žalostnih razmerah v tukajšnji tvornici in se je pomotoma ali nevedoma napadalo v »Napreju« našega ravnatelja g. Sachsela. Toda dopisnik »Napreja« veda, da glavna krivda ne leži na ravnatelju, ampak v veliko večjem obsegu v centralnem vodstvu, kjer vladajo roko v roki g. demokratski s par privranci nemških bratov iz blažene Avstrije. Tu se je vgnezdila ta lepa lastnost, da se šikanira Slovenec, bodisi uradnik ali delavec in sicer na vse mogoče načine, kakor bi bili res mi tuji, oni pa gospodarji Jugoslavije. Danes imamo tukaj 20 uradnikov, med temi je celih šest Slovencev in potem naj še kdo reče, da smo v Jugoslaviji. Kakor hitro odide en Slovenec, takoj ga nadomesti z Nemcem, tako, da prav kmalu ne bo nobenega Slovenca uradnika v blaženi »Petovlj«.

— **Naj bo za danes dovolj**, ampak drugi pridemo z imeni na dan, da ne bodo nekateri gospodje mislili, da so v »Rajhu« in da lahko z nami še vedno po stari avstrijski metodi pomatajo in igralo »Herrenvolke«. — Eden, ki vse vidi in ve.

— **Planinski ples**. V soboto zvečer se je vršil v gornjih prostorih celjskega Narodnega doma običajni plan

Filatelija.

Češke znamke za zračno pošto. Češkoslovaško ministristvo pošte bode izdalo za zračno pošto nove znamke s sliko aeroplana in to v vrednosti od 5 kron, 2,50 kron, 1 krono in 50 vinarjev. List od 20 gramov oddan za Pariz se bo moral frankirati s K 5 a za Straßburg s 12,50 K. Prejemale se bodo dopisnice, tiskalice in časopisi. Zračna pošta ima veliki pomen bodisi v političnem, bodisi v gospodarskem življenju vsake države. Ista je danes najbolj razvita v Nemčiji in tako se v celni Nemčiji še isti dan čitajo časopisi iz Berlina, kar je od velike vrednosti za političarje a posebno pa trgovce in borzitanje. Do sedaj je imela Češkoslovaška razvito zračno mrežo s Parizom, Varšavo, Straßburgom, in Londonom, a kakor se čuje, se bode ista znatno podaljšala preko Dunaja, Budimpešte, Beograda v Carigrad.

Krivotvorjena izdanka S. H. S. na ogrskih znamkah. Krivotvorjenj teh znamk ne najdemo dosti med našimi domačimi zbirarji temveč v inozemstvu, kamor so jih odpravili domači fabrikanti. Vsaki domači zbiratelj bode na prvi pogled prepoznal potvornino ali neinformirani inostranci lahko nasedejo izvoznikarjem, ki se niso upali iste pri nas prodajati. Največi ima v prometu od dražjih znamk kakor 12 fil, porto, kronitbne 10 K itd.

Uvoz znamk v Nemčijo je dovoljen sedaj za rabljene in nerabljene znamke in se bode sedaj gotovo razvilo živahno menjanje s to državo.

Kako mali in srednji zbirarji pridejo do znamk. Večkrat se dogaja da želijo početniki priti do redkih znamk, katere jim imponirajo a navadne znamke zanemarijo ali sploh ne zbirajo. Pravi zbiratelj bode uzel vsako znamko in če je ista tudi najnavadnejša. Zbiratelj se ne sme prestrašiti, če je zbral znamko po 25 para 300 kosov a onih po 75 para samo 15. Navadne znamke kupujejo trgovci ali večji zbirarji ali jih pa zamenjujejo za druge znamke. Manje množine zbiratelj sam upotrebljuje v zameni s inozemstvom. Samo na ta način, ne prezirajoč niti najnavadnejše znamke temveč z zbiranjem zrna do zrna, bode zbiratelj najlažje prišel brez velikih denarnih sredstev do lepe zbirke.

Znamke se ne smejo iz listov trgati temveč se morajo izrezati in dati v vodo odmočiti dokler lepilo ne popusti. Najbolje je, da se neizkušeni dajo poučiti od izkušenih zbirateljev ali se če istih ne poznajo naj obrnejo na filatelistično zadruzo z. o. z. v Zagrebu. Poštni predal 180, katera je vedno pripravljena dati brezplačne informacije zbirateljem.

B. G.

Naročajte „Jugoslavijo“!

Michél Zevaco:

„NOSTRADAMUS“.

»Gospa,« je izpregovoril Beaurevers. »nekoč ste mi obljubili, da najdem pri vas v sleherni stiski pomoč in zavetje.«

»Da, sinko,« je rekla Gospa brez imena, motreč Florizo s skrivnostno, bolešno zvedavostjo.

»Dobrotnica moja,« je povzel Beaurevers, »rotim vas, storite za to gospodično vse, karkoli bi bili pripravljeni storiti zame. Ne odrecite ji svoje materinske skrbi in ljubezni. V plačilo zahtevajte magari poslednjo kapljico moje krvi — saj drugega vam itak nimam dati. Življenje mi ne bo predragoceno, ako ga sprejmete v odkup...«

Marija Croixmartska je z iskreno prijaznostjo pomolila Florizi roke — hkrati pa se je zdržnila in vprašala nekam prestrašeno:

»Kako vam je ime, dete moje?«

»Floriza mi je ime, gospa,« je rekla mladenka, čuteč, kako se umika njen zagonetni strah pred blede ženo prav tako nerazumljivemu zaupanju. »Rotim vas, ne odrecite mi gostoljubja. Ne vem se kam obrniti v svoji bedi in zapuščenosti. Matere nimam več...«

»Nadomeščala vam jo bom iz srca rada!« je vzklila Marija z nekam hlastnim poudarkom, kakor bi kljubovala notranjemu odporu.

»In očeta,« je povzela Floriza, »mojega očeta, ki je bil še včeraj mogočen velikaš na kraljevskem dvoru, so vrgli v ječo...«

Zaplakala je... Marija Croixmartska jo je potegnila k sebi ter jo poljubila na čelo; a zdelo se je, kakor bi hitela umekniti usta. In njen glas je bil poln blage nežnosti in hkrati poln čudnega trepetu, ko je vprašala:

»Ubožica! V ječo so vam ga vrgli!... Česa je pravzaprav obtožen vaš oče? ... In kdo je? ...«

»Velik profos je, gospa... Ime mu je baron de Roncherolles.«

Marija Croixmartska je z nadčloveškim naporom zadušila v sebi vzkril groze in obupa:

»Tedad je res! Nisem se motila! To dekle, ki prosí zavetja pod mojo streho, je Roncherollesova hči! Hči prekletega, ki jo nesrečnež ljubim!...«

Zazdelo se ji je, da grozi njenemu življenju katastrofa, še strašnejša od gorja nekdanjih dni. Niti da je bila njegova mati, ne bi bila mogla trpeti hujše bolečine. Royal in Roncherollesova hči! Prekleti plod prekletega očeta, ki ga je nedvomno vredna po srcu in po značaju! ... Kaj naj stori? Kako naj

ga reši? Roke so ji ledenele in groza jo je davila za grlo.

»Gospa!« je vzklila Floriza.

»Gospa, kaj vam je, da tako trepetate?«

»Nič!« je dejala Marija s trdim glasom. »Nič mi ni! — Oh,« je pomislila, »moram ga posvariti! Razodenem mu zlodejstvo njenega očeta... prepričam ga, da mu Roncherollesova hči ne prinese drugega nego pogin...«

A zdaj se je zdržnila. Njene misli so se izprevergle.

»Kaj vam je, gospa?« je rahlo prigovarjala Floriza. »Odkrijte mi svojo bol. Ako je telesna, vam hočem streči, da mine. Ako je duševna, vas bom tolažila...«

»Čemu se zgražam?« je ječala Marija Croixmartska sama pri sebi. »Mari nisem tudi jaz hči prekletega očeta? Kako sem se bala, da me ne bi Renaud obsodil in zavrgel radi velikega profosa in sodnika Croixmarta, ki mi je dal življenje!... Ali je bil moj oče boljši od njenega — o Bog! On, ki je zažgal mater mojega ženina na grmadi!«

V strašni razdvojenosti se je prišla za sence. Toda Roncherollesovo ime je še vedno sovražno odmevalo v njeni duši. Že je sklenila zaklicati Beaureversu: »Nesrečnež, pehni to žensko od sebe; prekletstvo je nad njeno glavo!...« S prepadenimi očmi se je ozrla po mlademu možu. Ozrla se je tudi Floriza, da bi ga vprašala, kaj pomeni čudno vedenje blede gospe.

Toda Royal de Beaurevers je bil izginil. Takrat, ko je Gospa brez imena potegnila Florizo k sebi, je tiho odšel po stopnicah in planil na ulico.

»Roncherolles se mi zahvali s tem, da me pošlje na vešala. Magari! Osvobodim ga vendar — ker je Florizin oče!...«

II.

Nostradamova osveta.

Nostradamus je preživel tisti dan v mrkli sanjariji. Duh teme je bival v njem. Nič več ni vedel, kam ga neso dogodki. Čuvstva v njegovi duši so nasprotovale drugo drugemu in zdelo se mu je, da ga ostavljajo duhovi, ki so mu bili vse dotlej vodniki k cilju njegovega življenja: k maščevanju.

Baš ta hip se je odločala v Pierrefonds njegova usoda. Njegov jasni, računajoči um je zgradil to maščevanje nalik enačbi. Z zlovesčo bistrovindnostjo si je točno določil mesto, kamor je trebalo udariti vsakega izmed sovražnikov. Evo kakšen je bil načrt:

Zadeti Ignacija de Loyola v njegovi veri, a Saint-Andréja v njegovi ljubezni do zlata.

Ubiti Roncherollesa s tem, da ga udari v bistro njegovega očetovskega ponosa.

Streti Henrija II. z roko njegovega sina Royaala de Beaureversa.

Kakor vidimo, sta bila Nostradamu Loyola in Saint-André le stranski figuri ter krivca drugega reda. Mimo tega opazamo, da je namenil Henriju II. nasilno in telesno kazni, dočim je pripravil Roncherollesu čuvstveno.

To je storil Nostradamus zato, ker je poznal kralja, da ni zmožen plemenitejših čuvstev in mu potemtakem s te strani ne pride do živga. Henrija je mogel s amo ubiti. Narobe pa je zasledil v Roncherollesu eno tistih mogočnih strasti, ki postanejo v večjih rokah čudovito mučilno orodje.

Razkrojil je Roncherollesovo očetovsko ljubezen kakor kemično snov in je spoznal, da jo tvori pravzaprav dvoje čuvstev: prvo je bil ponos, a drugo — ljubezen v pravem zmislu besede. Zato je sklenil raniti predvsem Roncherollesov ponos. V ta namen je pospeševal Florizino ljubezen do razbojnika Beaureversa, ki je bil že od rojstva zapisan krvniku.

»Neznanka« v enačbi pa je bila tale:

Kako se bo vedel Royal proti Henriju II.?

Videli smo, da je Nostradamus enkrat že postavil drugega proti drugemu; toda razbojnikova plemenitost je takrat izjalovila magov namen. Zato je tem skrbneje pripravil pierrefondsko zasedo: Roncherolles je bil v ječi, Floriza v trdnjavi, kralj izpuščen nad Florizo, Beaurevers nad kralja!

(Dalje prih.)

Proda se:

večji stroj za rezanje mesa in slanine, stroj za drobljenje kosti in dobro ohranjeno damsko kolo. Ogleda in poizve se v gostilni, Tržaška cesta št. 19.

HIACINTE V LEPIH BARVAH

ima trgovina s semenih Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12. Cenik semen pošljemo na zahtevo. 99

POSESTVO

80 oralov in sicer gozdov, travnikov, sadonnikov, nlij in lepih stavb 1.500.000 K. potem posestva v različnih cenah, hotel s kavarno, gostilna, pekarnja, izdelovanje pokalic ter 12 oralov zemljišča, gostilna v okolici Maribora, lepa vila, krasne stanovanjske in trgovske hiše, historijsko graščinsko posestvo s 130 oralov proda pisarna Zagorski, Maribor, Barvarska ulica št. 3. 71

MAJHNO POSESTVO

v št. Rupertu št. 42 pri Mokronogu na Dolenjskem, obstoječe iz hiše, vrta in njive; hiša primerna tudi za trgovino ali obrt, je na prodaj. Več se poizve pri: Vojsk, Beltinci, Prekmurje. 96

Kupi se:

ZA IZVOZ V ITALIJO SE KUPIJO TRAMI IN DESKE.

Ponudbe pod »Trami« na anončno pisarno Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 105

Službe:

DOBREGA MIZARSKEGA POMOČNIKA

sprejme takoj Franc Poljanšek v Trzinu, Gorenjsko. Plača dobra, stanovanje in hrana. 102

DOBRA KUCHARICA

isče s 1. februarjem mesta najraje na dežel. Ponudbe na upravo lista pod »Kuharica«. 101

PRILETNA PAMETNA KUCHARICA se isče k mali družini (osebe) v lesem prijaznem kraju na deželi, katera naj bi se tudi na vrtna dela razumela, sploh znala celo gospodinjstvo voditi. Vstop takoj ali s 1. februarjem t. l. Plača po dogovoru in medsebojnem spoznanju. — Naslov pri upravnistvu lista. 91.

VEČ SLIKARSKIH POMOČNIKOV sprejme Ivan Košak, slikar, Bleiweisova cesta 15. 87.

SIVILJA

isče delo za na dom. Najraje možko perilo. Naslov v upravi 84.

Razno:

POZOR, SMUČARJI!

Izdelujem smučal po naročilu. Popravila se sprejemajo. Jožef Peterca, kolarstvo, Košice pri Ljubljani. 101

STANOVANJE

v Mariboru, obstoječe iz dveh sob, kuhinje z vsemi pritliklami, se zamenja za enako stanovanje v Ljubljani. Cenjene ponudbe pod »Tako št. 98« na upravo lista. 98

NA HRANO IN STANOVANJE

se sprejme dijak. Naslov v upravi lista. 94

ISČE SE MEBLOVANO SOBO

za enega ali dva gospoda skupaj proti nagradi. Ponudbe pod »Uradnik št. 86« na upravo lista. 86.

VEČJA PRAZNA SOBA

prilpavna za pisarno, se isče. Ponudbe na upravo »Jugoslavije« pod »Pisarna 21«. 21

ZENITNA PONUDBA.

Samec, star 35 let, s kapitalom, želi znanja z gospodinjstvom ali vdovo, z otrokom ni izključena, z nekaj premoženjem ali gostilno, trgovino ali kako posestvo na deželi. Šifra: »Srečna bodočnost 2000« na upravo lista. 104

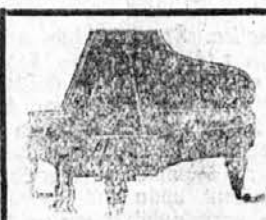

Alfonz Breznik

Ljubljana, Kongresni trg 15 (pri nunski cerkvi)

Najslavitejši klavirji, pianini in harmoniji. Förster, Bösendorfer, Heitzman etc. na obroke in posodo!

Velikanska zaloga violin, strun in vseh glasbil. Proda se pianola in fonola. Največje in najsposobnejše podjetje v Jugoslaviji.

1000 K tistemu,

kateri mi preskrbi malo trgovino v najem z stanovanjem in kuhinjo, kje na prometnem kraju. Dopise prosim na IVO UŠENIČNIK, poštno ležalo Škofja Loka.

ČEBULA

150 meterskih stotov prvostne čebule oddam po zelo ugodni ceni. Oberreiter D. Bezdán, Bačka.

Kostanjevles

prosto vagon in večje množine v gozdu kupi

J. Pogačnik, Ljubljana, Dalmatinova ulica 1./1. Posredovalci se dobro plačajo.

Trsje

za stropne in stene izdelujem z najmodernejšimi stroji. Strešno lepenco lesni cement vse to dobavljaja najceneje.

Tel. 513 Jos. R. PUH, Tel. 518. Ljubljana, Gradaška ul. 22.

Z „L' Oréal Henné“, Paris

barva las v vseh nuancah in izdeluje vsa lasna dela M. Podkrajšek, frizer za dame in gospode, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 32.

Pred nakupom naj si vsakdo ogleda veliko

z logo

jedilnega orodja, jeklene in aluminijevega, potne košare, čevljarski orodja, rindic in zapon za čevlje, sukanca, gumbov, vezenin in našivkov ter vse druge potrebščine za krojače, šivilje, čevljarje, sedlarje i t. d. pri

Josip Petelinc-u

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7. Največja izbira! Nizke cenel! TIA VELIKO IN MALO!!

Mnogo časa in denarja si prihranite ako takoj naročite

„Expres“ kotno računarico.

„Ekspres“ je zakonito zavarovana je najmodernejša in najboljša računska tabela za množenje in deljenje.

„Ekspres“ je zakonito zavarovana tabela ter stane s poštnino vred vzorec A 5 din., vzorec B 7 din.

Naroča se pri

ZVEZNI TISKARNI V LJUBLJANI.

VIZITKE, KUVERTE in PISEMSKI PAPIR S FIRMO, TABELE, PROSPEKTE, LE-TAKE, LEPAKE in vsakovrstne druge tiskovine izvršuje lično in poceni

ZVEZNA TISKARNA LJUBLJANA, WOLFOVA ULICA 1.

Naročila sprejema tudi uprava „Jugoslavije“ in njene podružnice v Celju, Mariboru in Ptuj.

V trgovini

O. Bernatovič Mestni trg šte. 5

se dobi še po jako nizki ceni:

moške obleke	od 650 K naprej
moške raglane	od 1100 K naprej
moške hlače	od 150 K naprej
damske suknje	od 550 K naprej
damske kostume	od 600 K naprej
damske modne obleke	od 900 K naprej
damska krila	od 300 K naprej
in kožuhovina	od 300 K naprej

!! Ogleda se lahko vsaki čas !!

Razsinjajte „JUGOSLAVIJO!“

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovost v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

Prima čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslovi: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. v Ljubljani, Nunska ulica šte. 19.